

Codul penal

Codul de procedură penală

Legile de executare

- Decizii ale Curții Constituționale
- Recursuri în interesul legii
- Hotărâri prealabile
- Legislație conexă
- Index alfabetic

Ediție îngrijită și adnotată de
Procuror dr. Ioan-Paul Chiș și
Judecător dr. Victor Văduva

Actualizată la data de
1 septembrie 2024

Titlul II. Infrațiuni contra patrimoniului

Capitolul I. Furtul

Art. 228. Furtul. (1) Luarea unui bun mobil din posesia sau detinența altuia, fără consimțământul acestuia, în scopul de a și-l însuși pe nedrept, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Fapta constituie furt și dacă bunul aparține în întregime sau în parte făptuitorului, dar în momentul săvârșirii acel bun se găsea în posesia sau detinența legitimă a altei persoane.

(3) Se consideră bunuri mobile și înscrisurile, energia electrică, precum și orice alt fel de energie care are valoare economică. [R.A.: art. 208 alin. (1)-(3) CP 1969]

Recurs în interesul legii. 1. A se vedea Decizia nr. 6/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 229.

2. A se vedea Decizia nr. 7/2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, redată în extras *infra*, la art. 229.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. A se vedea Decizia nr. 4/2022 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, redată în extras *infra*, la art. 229.

Recurs în interesul legii (CP 1969). A se vedea Decizia nr. 2/2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secțiile Unite, redată în extras *infra*, la art. 270.

Decizie de îndrumare. Prin Decizia de îndrumare nr. 1/1972, Tribunalul Suprem a dispus: „*Sustragerea de către conducătorul auto a unor bunuri aparținând avutului obștesc, pe care le transportă, constituie infracțiunea de furt în paguba avutului obștesc, în cazul în care bunurile au fost luate în primire de altă persoană, care însoțește transportul. Însușirea, folosirea sau traficarea de către conducătorul auto, funcționar sau alt salariat în sensul art. 147 sau 148 din Codul penal (art. 175 și art. 308 CP actual – n.r.), a bunurilor ce i-au fost încredințate pentru transport și pe care le-a luat în primire cu obligația de a le preda destinatarului în cantitatea și sortimentele prevăzute în actul de transport, constituie infracțiunea de delapidare. Însușirea de către același conducător auto a carburanților ori lubrefianților, ce i-au fost încredințați – în natură sau în bonuri – pentru alimentarea autovehiculului, constituie infracțiunea de furt în paguba avutului obștesc”.*

Art. 229. Furtul calificat. (1) Furtul săvârșit în următoarele împrejurări:

- a) într-un mijloc de transport în comun;
 - b) în timpul nopții;
 - c) de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
 - d) prin efracție, escaladare sau prin folosirea fără drept a unei chei adevărate ori a unei chei mincinoase;
 - e) prin scoaterea din funcțiune a sistemului de alarmă ori de supraveghere, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.
- (2) Dacă furtul a fost săvârșit în următoarele împrejurări:
- a) asupra unui bun care face parte din patrimoniul cultural;
 - b) prin violare de domiciliu sau sediu profesional;
 - c) de o persoană având asupra sa o armă,

pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.

(3) Furtul privind următoarele categorii de bunuri:

a) țiței, gazolină, condensat, etan lichid, benzină, motorină, alte produse petroliere sau gaze naturale din conducte, depozite, cisterne ori vagoane-cisternă;

b) componente ale sistemelor de irigații;

c) componente ale rețelelor electrice;

d) un dispozitiv ori un sistem de semnalizare, alarmare ori alertare în caz de incendiu sau alte situații de urgență publică;

e) un mijloc de transport sau orice alt mijloc de intervenție la incendiu, la accidente de cale ferată, rutiere, navale sau aeriene ori în caz de dezastru;

f) instalații de siguranță și dirijare a traficului feroviar, rutier, naval, aerian și componente ale acestora, precum și componente ale mijloacelor de transport aferente;

g) bunuri prin însușirea cărora se pune în pericol siguranța traficului și a persoanelor pe drumurile publice;

h) cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații,

se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani. [R.A.: art. 209 CP 1969]

Recurs în interesul legii. 1. Prin Decizia nr. 6/2020 (M. Of. nr. 691 din 3 august 2020), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal, a stabilit:

„Fapta de furt săvârșită prin scoaterea/ruperea sistemului de siguranță plasat pe bun întruține elementele de tipicitate ale infracțiunii prevăzute de art. 228 alin. (1) raportat art. 229 alin. (1) lit. e) din Codul penal”.

2. Prin Decizia nr. 7/2023 (M. Of. nr. 559 din 21 iunie 2023), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 228 alin. (1) raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din Codul penal, a stabilit:

„Fapta de furt săvârșită prin folosirea unui dispozitiv improvizat care blochează activarea sistemului de închidere centralizată a ușilor unui autovehicul, prin bruierea semnalului aferent acestui sistem, întruține condițiile de tipicitate ale infracțiunii de furt calificat săvârșit prin folosirea unei chei mincinoase, prevăzută de art. 228 alin. (1) din Codul penal raportat la art. 229 alin. (1) lit. d) teza finală din același cod”.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. 1. Prin Decizia nr. 4/2022 (M. Of. nr. 335 din 5 aprilie 2022), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de către Curtea de Apel București, Secția a II-a penală, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „În situația în care infracțiunea de furt este comisă de o persoană ce poartă o mască, într-un spațiu unde purtarea măștii este obligatorie, se reține varianta calificată a infracțiunii de furt prevăzute de dispozițiile art. 228 alin. (1)-art. 229 alin. (1) lit. c) din Codul penal?” și a stabilit:

„Îndeplinirea obligației de a purta o mască de protecție având aptitudinea de a ascunde fizionomia, în spațiile publice în care actele normative în vigoare prevăd obligativitatea acesteia, atrage incidența elementului circumstanțial agravant prevăzut de art. 229 alin. (1) lit. c) din Codul penal privind infracțiunea de furt săvârșită de către o persoană mascată”.

2. Prin Decizia nr. 36/2024 (M. Of. nr. 776 din 7 august 2024), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel București, Secția a II-a penală, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dacă reprezintă sediu profesional în sensul prevederilor art. 229 alin. (2) lit. b) din Codul penal spațiul comercial – ce constituie punct de lucru al unei persoane juridice – în intervalul de timp în care accesul publicului nu este permis?” și a stabilit:

„Spațiul comercial – ce constituie punct de lucru al unei persoane juridice – reprezintă sediu profesional în sensul prevederilor art. 229 alin. (2) lit. b) din Codul penal, dacă în cadrul acestuia se desfășoară o viață privată societară”.

Recurs în interesul legii (CP 1969). Prin Decizia nr. II/2006 (M. Of. nr. 291 din 31 martie 2006), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, în aplicarea dispozițiilor art. 209 alin. (3) lit. h) CP 1969 [art. 229 alin. (3) lit. h) CP actual – n.r.], a stabilit:

„Fapta de însușire pe nedrept de cabluri, linii, echipamente și instalații de telecomunicații, radiocomunicații, precum și componente de comunicații constituie infracțiunea de furt calificat prevăzută de textul de lege menționat numai dacă, în momentul sustragerii, acestea erau efectiv integrate într-o rețea sau într-un sistem de comunicații aflat sau nu în funcțiune”.

Legislație conexă: ► art. 56 alin. (2) din Legea nr. 56/1997 pentru aplicarea prevederilor Convenției privind interzicerea dezvoltării, producerii, stocării și folosirii armelor chimice și distrugerea acestora, republicată (M. Of. nr. 229 din 21 martie 2023); ► art. 33 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului (M. Of. nr. 1161 din 8 decembrie 2004); ► art. 46¹ din Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată (M. Of. nr. 121 din 5 martie 2013); ► art. 49 din Legea nr. 325/2006 a serviciului public de alimentare cu energie termică, republicată (M. Of. nr. 217 din 16 martie 2023); ► art. 109 din Legea nr. 46/2008 – Codul silvic, republicată (M. Of. nr. 611 din 12 august 2015); ► art. 92 și art. 193 din Legea nr. 123/2012 a energiei electrice și a gazelor naturale (M. Of. nr. 485 din 16 iulie 2012).

Art. 230. Furtul în scop de folosință. (1) Furtul care are ca obiect un vehicul, săvârșit în scopul de a-l folosi pe nedrept, se sancționează cu pedeapsa prevăzută în art. 228 sau art. 229, după caz, ale cărei limite speciale se reduc cu o treime.

(2) Cu pedeapsa prevăzută în alin. (1) se sancționează folosirea fără drept a unui terminal de comunicații al altuia sau folosirea unui terminal de comunicații racordat fără drept la o rețea, dacă s-a produs o pagubă. [R.A.: art. 208 alin. (4) CP 1969]

Art. 231.^[1] [Plângerea prealabilă și împăcarea]^[2] (1) Faptele prevăzute în prezentul capitol, săvârșite între membrii de familie de către un minor în paguba tutorelui ori de către cel care locuiește împreună cu persoana vătămată sau este găzduit de aceasta, se pedepsesc numai la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(2) În cazul faptelor prevăzute la art. 228 și 230, împăcarea înlătură răspunderea penală. [R.A.: art. 210 CP 1969]

^[1] Art. 231 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. unic pct. 2 din Legea nr. 274/2020. N.r. Credem că în sintagma „săvârșite între membrii de familie de către un minor în paguba tutorelui” este vorba despre două ipoteze distincte și ele ar fi trebuit delimitate prin virgulă astfel: „săvârșite între membrii de familie, de către un minor în paguba tutorelui”.

^[2] N.r. În forma modificată publicată în Monitorul Oficial, art. 231 nu are o denumire marginală, ceea ce este, probabil, o omisiune a legiuitorului. Precizăm că denumirea marginală din prezenta ediție, redată între paranteze drepte, este concepută de redacție pentru uzul cititorilor, însă ea nu face parte din textul oficial.

Decizie de îndrumare. 1. Prin Decizia de îndrumare nr. 8/1971, Tribunalul Suprem a dispus: „În înțelesul art. 210 din Codul penal (art. 231 CP actual – n.r.), a locui împreună înseamnă a folosi aceeași locuință, în întregime sau parțial, permanent sau pe o perioadă de timp limitată, dar având totuși o durată care să-i imprime un caracter de stabilitate. Ca atare, trebuie considerați că se află în situația de mai sus cei ce locuiesc în dormitoarele internatelor, căminelor, în dormitoare comune afectate executării unor lucrări sezoniere etc. În situația în care locuirea împreună se referă numai la o parte a locuinței, furtul este supus regimului juridic prevăzut de art. 210 din Codul penal numai dacă obiectul furat s-a găsit în partea de locuință a cărei folosință este comună infractorului și persoanei vătămate. Nu locuiesc împreună persoanele care ocupă, temporar, aceeași cameră de hotel, același dormitor la o cabană turistică etc. A găzdui, în înțelesul aceluiași text de lege, înseamnă a oferi adăpostire, ospitalitate, care, prin modul în care a fost acordată, relevă încrederea persoanei vătămate în cel cărui i-a fost acordată posibilitatea de a folosi – uneori chiar pentru o durată mai scurtă de timp – locuința sa. Noțiunea de găzduire exclude situațiile în care infractorul se găsește în mod întâmplător în locuința celui de la care fură”.

2. Prin Decizia de îndrumare nr. 7/1974, Tribunalul Suprem a dispus: „Fapta unuia dintre soți de a lua din posesia sau detenția legitimă a celuilalt soț, fără consimțământul acestuia, unul sau mai multe bunuri comune, cu scopul, neîndoielnic stabilit, al însușirii lor pe nedrept, constituie infracțiunea de furt prevăzută de art. 208 alin. (1) și (3) din Codul penal (art. 228 CP actual – n.r.). Fapta unuia dintre soți de a-și însuși sau de a dispune pe nedrept de unul sau mai multe bunuri comune, aflate în deținerea sa exclusivă, săvârșită cu intenție, adică având reprezentarea prejudiciului material cauzat celuilalt soț, unită cu voința producerii acestui rezultat, constituie infracțiunea de abuz de încredere prevăzută de art. 213 din Codul penal (art. 238 CP actual – n.r.). În cauzele de acest fel, pretențiile civile vor fi soluționate în sensul că se va dispune restabilirea situației anterioare în cazul în care bunul nu a fost înstrăinat, iar dacă bunul nu mai există, se va constata că valoarea acestuia urmează să fie avută în vedere în vederea împărțirea bunurilor comune, potrivit dispozițiilor din Codul familiei (în prezent, din Codul civil – n.r.)”.

Art. 232. Sancționarea tentativei. Tentativa la infracțiunile prevăzute în prezentul capitol se pedepsește. [R.A.: art. 222 CP 1969]

Capitolul II. Tâlhăria și pirateria

Art. 233. Tâlhăria. Furtul săvârșit prin întrebuițarea de violențe sau amenințări ori prin punerea victimei în stare de inconștiență sau neputință de a se apăra, precum și furtul urmat de întrebuițarea unor astfel de mijloace pentru păstrarea bunului furat sau pentru înlăturarea urmelor infracțiunii ori pentru ca făptuitorul să-și asigure scăparea se pedepesc cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. [R.A.: art. 211 alin. (1) CP 1969]

Art. 234. Tâlhăria calificată. (1) Tâlhăria săvârșită în următoarele împrejurări:

- prin folosirea unei arme ori substanțe explozive, narcotice sau paralizante;
- prin simularea de calități oficiale;
- de o persoană mascată, deghizată sau travestită;
- în timpul nopții;
- într-un mijloc de transport sau asupra unui mijloc de transport;
- prin violare de domiciliu sau sediu profesional;

g)^[1] profitând de starea de vădită vulnerabilitate a persoanei vătămate, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității sau altor cauze,
se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2)^[2] Tâlhăria săvârșită în condițiile art. 229 alin. (3) se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează tâlhăria care a avut ca urmare vătămarea corporală. [R.A.: art. 211 alin. (2) și (2¹) CP 1969]

Art. 235. Pirateria. (1) Furtul comis, prin violență sau amenințare, de către o persoană care face parte din echipajul sau din pasagerii unei nave aflate în marea liberă, al bunurilor ce se găsesc pe acel vas sau pe o altă navă, se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(2) Cu pedeapsa prevăzută în alin. (1) se sancționează și capturarea unei nave aflate în marea liberă sau faptul de a provoca, prin orice mijloc, naufragiul ori eșuarea acesteia, în scopul de a-și însuși încărcătura ei sau de a tâlhări persoanele aflate la bord.

(3) Dacă pirateria a avut ca urmare vătămarea corporală, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi.

(4) Există piraterie și dacă fapta s-a comis pe o aeronavă sau între aeronave și nave. [R.A.: art. 212 alin. (1), (2) și (4) CP 1969]

Legislație conexă: art. 101 – „Definiția pirateriei” din Convenția Națiunilor Unite asupra dreptului mării, încheiată la Montego Bay (Jamaica) la 10 decembrie 1982, precum și Acordul referitor la aplicarea părții a XI-a a Convenției Națiunilor Unite asupra dreptului mării, încheiat la New York la 28 iulie 1994, ambele ratificate prin Legea nr. 110/1996 (M. Of. nr. 300 din 21 noiembrie 1996).

Art. 236. Tâlhăria sau pirateria urmată de moartea victimei. Dacă faptele prevăzute în art. 233-235 au avut ca urmare moartea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 18 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. [R.A.: art. 211 alin. (3) și art. 212 alin. (3) CP 1969]

Art. 237. Sancționarea tentativei. Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 233-235 se pedepsește. [R.A.: art. 222 CP 1969]

Capitolul III. Infracțiuni contra patrimoniului prin nesocotirea încrederii

Art. 238. Abuzul de încredere. (1) Însușirea, dispunerea sau folosirea, pe nedrept, a unui bun mobil al altuia, de către cel cărui a-i fost încredințat în baza unui titlu și cu un anumit scop, ori refuzul de a-l restitui se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. [R.A.: art. 213 CP 1969]

^[1] Lit. g) de la alin. (1) al art. 234 a fost introdusă prin art. unic pct. 7 din Legea nr. 248/2023.

^[2] Alin. (2) al art. 234 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 245 pct. 24 din Legea nr. 187/2012.

Decizie de îndrumare. A se vedea Decizia de îndrumare nr. 7/1974 a Tribunalului Suprem, redată în extras *supra*, la art. 231.

Art. 239. Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor. (1) Fapta debitorului de a înstrăina, ascunde, deteriorează sau distruge, în tot sau în parte, valori ori bunuri din patrimoniul său ori de a invoca acte sau datorii fictive în scopul fraudării creditorilor se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează fapta persoanei care, știind că nu va putea plăti, achiziționează bunuri ori servicii producând o pagubă creditorului.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Legislație conexă: art. 88 din Legea nr. 151/2015 privind procedura insolvenței persoanelor fizice (M. Of. nr. 464 din 26 iunie 2015).

Art. 240. Bancruta simplă. (1) Neintroducerea sau introducerea tardivă, de către debitorul persoană fizică ori de reprezentantul legal al persoanei juridice debitoare, a cererii de deschidere a procedurii insolvenței, într-un termen care depășește cu mai mult de 6 luni termenul prevăzut de lege de la apariția stării de insolvență, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. [**R.A.:** art. 143 alin. (1) din Legea nr. 85/2006]

Legislație conexă: art. 115 din O.U.G. nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale (M. Of. nr. 299 din 24 mai 2013).

Art. 241. Bancruta frauduloasă. (1) Fapta persoanei care, în fraudă creditorilor: a) falsifică, sustrage sau distruge evidențele debitorului ori ascunde o parte din activul averii acestuia;

b) înfățișează datorii inexistente sau prezintă în registrele debitorului, în alt act sau în situația financiară sume nedatorate;

c) înstrăinează, în caz de insolvență a debitorului, o parte din active se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.

(2) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. [**R.A.:** art. 143 alin. (2) din Legea nr. 85/2006]

Legislație conexă: art. 116 din O.U.G. nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale (M. Of. nr. 299 din 24 mai 2013).

Art. 242. Gestiunea frauduloasă. (1) Pricinuirea de pagube unei persoane, cu ocazia administrării sau conservării bunurilor acesteia, de către cel care are ori trebuie să aibă grija administrării sau conservării acelor bunuri se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(2) Când fapta prevăzută în alin. (1) a fost săvârșită de administratorul judiciar, de lichidatorul averii debitorului sau de un reprezentant sau prepus al acestora, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani.

(3) Faptele prevăzute în alin. (1) și alin. (2) săvârșite în scopul de a dobândi un folos patrimonial se pedepsesc cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(4) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. **[R.A.: ► art. 214 CP 1969; ► art. 144 alin. (1) și (2) din Legea nr. 85/2006]**

Legislație conexă: art. 117 din O.U.G. nr. 46/2013 privind criza financiară și insolvența unităților administrativ-teritoriale (M. Of. nr. 299 din 24 mai 2013).

Art. 243. Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor. (1) Fapta de a nu preda în termen de 10 zile un bun găsit autorităților sau celui care l-a pierdut sau de a dispune de acel bun ca de al său se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și însușirea pe nedrept a unui bun mobil ce aparține altuia, ajuns din eroare sau în mod fortuit în posesia făptuitorului, sau nepredarea acestuia în termen de 10 zile din momentul în care a cunoscut că bunul nu îi aparține.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală. **[R.A.: art. 216 CP 1969]**

Art. 244. Înșelăciunea. (1) Inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în scopul de a obține pentru sine sau pentru altul un folos patrimonial injust și dacă s-a pricinuit o pagubă, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 3 ani.

(2) Înșelăciunea săvârșită prin folosirea de nume sau calități mincinoase ori de alte mijloace frauduloase se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani. Dacă mijlocul fraudulos constituie prin el însuși o infracțiune, se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală. **[R.A.: art. 215 CP 1969]**

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 4/2016 (M. Of. nr. 418 din 2 iunie 2016), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii declarat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție și art. 215 alin. (1), (2) și (3) din Codul penal de la 1969, respectiv art. 244 alin. (1) și (2) și art. 306 din Codul penal, a stabilit:

„Fapta de a folosi, în cadrul autorității contractante, printr-o acțiune a autorului, documente ori declarații inexacte, ce a avut ca rezultat obținerea, pe nedrept, de fonduri din bugetul Uniunii Europene sau din bugetele administrate de aceasta ori în numele ei, precum și de fonduri din bugetul național întrunește elementele constitutive ale infracțiunii unice prevăzute de art. 18¹ alin. (1) din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, indiferent dacă legea penală mai favorabilă este legea veche sau legea nouă”.

Dezlegarea unor chestiuni de drept. 1. A se vedea Decizia nr. 30/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, redată în extras *supra*, sub art. 4.

2. Prin Decizia nr. 37/2021 (M. Of. nr. 707 din 16 iulie 2021), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția penală, prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „Publicarea de anunțuri fictive online care a avut drept consecință producerea unei pagube, fără ca prin această activitate să se intervină asupra sistemului informatic sau asupra datelor informatice prelucrate de acesta, realizează condițiile de tipicitate ale infracțiunii de fraudă

informatică, prevăzută de art. 249 din Codul penal (în modalitatea alternativă a «introducerii de date informatice»), sau ale infracțiunii de înșelăciune, prevăzută de art. 244 alin. (2) din Codul penal (în modalitatea alternativă «prin alte mijloace frauduloase»?), și a stabilit: „Publicarea de anunțuri fictive online care a avut drept consecință producerea unei pagube, fără ca prin această activitate să se intervină asupra sistemului informatic sau asupra datelor informatice prelucrate de acesta, realizează condițiile de tipicitate ale infracțiunii de înșelăciune, prevăzută de art. 244 din Codul penal”.

Decizie de îndrumare. Prin Decizia de îndrumare nr. 5/1972, Tribunalul Suprem a dispus: „Infracțiunea de înșelăciune în paguba avutului obștesc, săvârșită prin prezentarea de acte de studii false la angajarea într-o funcție, prin declarații mincinoase în vederea încasării alocației de stat pentru copii ori prin prezentarea de acte de vechime în muncă false în scopul obținerii pensiei ori a ajutorului social, urmată de încasarea periodică a unor sume de bani necuvenite, este continuată, în condițiile art. 41 alin. (2) din Codul penal [art. 35 alin. (1) CP actual – n.r.]”.

Legislație conexă: ► art. 29 alin. (4) din Legea nr. 236/2018 privind distribuția de asigurări (M. Of. nr. 853 din 8 octombrie 2018); ► art. 30 din Legea nr. 71/2019 privind societățile mutuale de asigurare (M. Of. nr. 323 din 24 aprilie 2019); ► art. 10 alin. (4) din Legea nr. 65/2023 pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2019/1.238 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 iunie 2019 privind un produs paneuropean de pensii personale (PEPP), a unor prevederi din Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru care să faciliteze investițiile durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2.088, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul pensiilor private (M. Of. nr. 255 din 28 martie 2023).

Art. 245. Înșelăciunea privind asigurările. (1) Distrugerea, degradarea, aducerea în stare de neîntrebuințare, ascunderea sau înstrăinarea unui bun asigurat împotriva distrugerii, degradării, uzurii, pierderii sau furtului, în scopul de a obține, pentru sine sau pentru altul, suma asigurată, se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Fapta persoanei care, în scopul prevăzut în alin. (1), simulează, își cauzează sau agravează leziuni sau vătămări corporale produse de un risc asigurat se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.

(3) Împăcarea înlătură răspunderea penală.

Art. 246. Deturmarea licitațiilor publice. Fapta de a îndepărta, prin constrângere sau corupere, un participant de la o licitație publică ori înțelegerea între participanți pentru a denatura prețul de adjudecare se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Art. 247. Exploatarea patrimonială a unei persoane vulnerabile. (1) Fapta creditorului care, cu ocazia dării cu împrumut de bani sau bunuri, profitând de starea de vădită vulnerabilitate a debitorului, datorată vârstei, stării de sănătate, infirmității ori relației de dependență în care debitorul se află față de el, îl face să constituie sau să transmită, pentru sine sau pentru altul, un drept real ori de creanță de valoare vădit disproporționată față de această prestație se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Punerea unei persoane în stare de vădită vulnerabilitate prin provocarea unei intoxicații cu alcool sau cu substanțe psihoactive în scopul de a o determina să consimtă la constituirea sau transmiterea unui drept real ori de creanță sau să

renunțe la un drept, dacă s-a produs o pagubă, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

Art. 248. Sancționarea tentativei. Tentativa la infracțiunile prevăzute în art. 239 alin. (1), art. 241 și art. 244-247 se pedepsește. [R.A.: ► art. 222 CP 1969; ► art. 144 alin. (3) din Legea nr. 85/2006]

Capitolul IV. Fraude comise prin sisteme informatice și mijloace de plată electronice

Art. 249.^[1] Frauda informatică. Introducerea, transmiterea, modificarea sau ștergerea de date informatice, restricționarea accesului la aceste date ori împiedicarea în orice mod a funcționării unui sistem informatic, în scopul de a obține un beneficiu material pentru sine sau pentru altul, dacă s-a cauzat o pagubă unei persoane, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. [R.A.: art. 49 din Legea nr. 161/2003, Titlul III]

Dezlegarea unor chestiuni de drept. A se vedea Decizia nr. 37/2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, redată în extras *supra*, la art. 244.

Legislație conexă: art. 32 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului (M. Of. nr. 1161 din 8 decembrie 2004).

Art. 250. Efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos. (1)^[2] Efectuarea unei operațiuni de retragere de numerar, încărcare sau descărcare a unui instrument de monedă electronică ori de transfer de fonduri, valoare monetară sau monedă virtuală, prin utilizarea, fără consimțământul titularului, a unui instrument de plată fără numerar sau a datelor de identificare care permit utilizarea acestuia, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează efectuarea uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), prin utilizarea neautorizată a oricăror date de identificare sau prin utilizarea de date de identificare fictive.

(3) Transmiterea neautorizată către altă persoană a oricăror date de identificare, în vederea efectuării uneia dintre operațiunile prevăzute în alin. (1), se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani. [R.A.: art. 27 alin. (1)-(4) din Legea nr. 365/2002]

Legislație conexă: art. 32 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului (M. Of. nr. 1161 din 8 decembrie 2004).

Art. 250¹,^[3] Operațiuni ilegale cu instrumente de plată fără numerar. (1) Deținerea în vederea utilizării frauduloase a unui instrument de plată fără numerar însușit prin săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 228, art. 229, art. 233-236, art. 238, art. 239, art. 243, art. 244 și art. 295 se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani.

[1] Art. 249 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 2 din Legea nr. 207/2021.

[2] Alin. (1) al art. 250 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 3 din Legea nr. 207/2021.

[3] Art. 250¹ a fost introdus prin art. I pct. 4 din Legea nr. 207/2021.

Titlul V. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale

Capitolul I. Măsurile preventive

Secțiunea 1. Dispoziții generale

Art. 202. Scopul, condițiile generale de aplicare și categoriile măsurilor preventive. (1) Măsurile preventive pot fi dispuse dacă există probe sau indicii temeinice din care rezultă suspiciunea rezonabilă că o persoană a săvârșit o infracțiune și dacă sunt necesare în scopul asigurării bunei desfășurări a procesului penal, al împiedicării sustragerii suspectului ori a inculpatului de la urmărirea penală sau de la judecată ori al prevenirii săvârșirii unei alte infracțiuni.

(2) Nicio măsură preventivă nu poate fi dispusă, confirmată, prelungită sau menținută dacă există o cauză care împiedică punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale.

(3) Orice măsură preventivă trebuie să fie proporțională cu gravitatea acuzației aduse persoanei față de care este luată și necesară pentru realizarea scopului urmărit prin dispunerea acesteia.

(4) Măsurile preventive sunt:

- a) reținerea;
- b) controlul judiciar;
- c) controlul judiciar pe cauțiune;
- d) arestul la domiciliu;
- e) arestarea preventivă. *[R.A.: art. 136 alin. (1), (2) și (8) CPP 1968]*

Legislație conexă: ► art. 23 alin. (1)-(10) C. Rom.; ► art. 5 parag. 1 CEDO; ► art. 6 CDFUE.

Art. 203. Organul judiciar competent și actul prin care se dispune asupra măsurilor preventive. (1) Măsura preventivă prevăzută la 202 alin. (4) lit. a) poate fi luată față de suspect sau inculpat de către organul de cercetare penală sau de către procuror, numai în cursul urmăririi penale.

(2)^[1] Măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b) și c) pot fi luate față de inculpat, în cursul urmăririi penale, de către procuror și de către judecătorul de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară, de către judecătorul de cameră preliminară, iar în cursul judecății, de către instanța de judecată.

(3) Măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. d) și e) pot fi luate față de inculpat, în cursul urmăririi penale, de către judecătorul de drepturi și libertăți, în procedura de cameră preliminară, de către judecătorul de cameră preliminară, iar în cursul judecății, de către instanța de judecată.

(4) Organul de cercetare penală și procurorul dispun asupra măsurilor preventive prin ordonanță motivată.

^[1] Alin. (2) al art. 203 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 133 din Legea nr. 255/2013.

(5)^[1] În cursul urmăririi penale și al procedurii de cameră preliminară, cererile, propunerile, plângerile și contestațiile privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu, prin încheiere motivată, care se pronunță în camera de consiliu.

(6) În cursul judecății, instanța de judecată se pronunță asupra măsurilor preventive prin încheiere motivată.

(7) Încheierile pronunțate de judecătorul de drepturi și libertăți, de judecătorul de cameră preliminară sau de instanța de judecată se comunică inculpatului și procurorului care au lipsit de la pronunțare. **[R.A.: art. 136 alin. (3), (4), (5) și (7) și art. 137 CPP 1968]**

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 4/2014 (M. Of. nr. 821 din 11 noiembrie 2014), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii declarat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Brașov și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 203 alin. (5) și art. 425¹ alin. (1) din Codul de procedură penală, a stabilit:

„În cursul urmăririi penale și al procedurii de cameră preliminară contestația împotriva încheierii judecătorului de drepturi și libertăți sau, după caz, a judecătorului de cameră preliminară privitoare la măsurile preventive se soluționează în camera de consiliu, prin încheiere motivată, care se pronunță în camera de consiliu”.

Art. 204. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul urmăririi penale. (1)^[2] Împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți dispune asupra măsurilor preventive, inculpatul și procurorul pot formula contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune la judecătorul de drepturi și libertăți care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, judecătorului de drepturi și libertăți de la instanța ierarhic superioară, în termen de 48 de ore de la înregistrare.

(2) Contestațiile împotriva încheierilor prin care judecătorul de drepturi și libertăți de la Înalta Curte de Casație și Justiție dispune asupra măsurilor preventive se soluționează de un complet compus din judecători de drepturi și libertăți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, dispozițiile prezentului articol aplicându-se în mod corespunzător.

(3) Contestația formulată împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau prelungirea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a acesteia nu este suspensivă de executare.

(4) Contestația formulată de inculpat se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

(5) Contestația formulată de procuror împotriva încheierii prin care s-a dispus respingerea propunerii de prelungire a arestării preventive, revocarea unei măsuri preventive sau înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă se soluționează înainte de expirarea duratei măsurii preventive dispuse anterior.

^[1] Alin. (5) al art. 203 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 133 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (1) și (2) ale art. 204 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 134 din Legea nr. 255/2013.

(6)^[1] În vederea soluționării contestației, inculpatul se citează.

(7)^[2] Soluționarea contestației se face în prezența inculpatului, în afară de cazul când acesta lipsește nejustificat, este dispărut, se sustrage ori din cauza stării sănătății, din cauză de forță majoră sau stare de necesitate nu poate fi adus în fața judecătorului. Se consideră că este prezent și inculpatul privat de libertate care, cu acordul său și în prezența apărătorului ales sau numit din oficiu și, după caz, și a interpretului, participă la soluționarea contestației prin videoconferință, la locul de deținere.

(8) În toate cazurile, este obligatorie acordarea asistenței juridice pentru inculpat de către un avocat, ales sau numit din oficiu.

(9) Participarea procurorului este obligatorie.

(10) În cazul admiterii contestației formulate de procuror și dispunerii arestării preventive a inculpatului, dispozițiile art. 226 se aplică în mod corespunzător. În cazul admiterii contestației formulate de procuror și dispunerii prelungirii arestării preventive a inculpatului, dispozițiile art. 236 alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător.

(11)^[3] Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, se poate dispune luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)-d) sau majorarea cuantumului cauțiunii.

(12) În cazul admiterii contestației formulate de inculpat împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau prelungirea măsurii arestării preventive, se poate dispune, în condițiile prevăzute de lege, respingerea propunerii de luare sau de prelungire a măsurii preventive ori, după caz, înlocuirea acesteia cu o altă măsură preventivă mai ușoară și, după caz, punerea de îndată în libertate a inculpatului, dacă nu este arestat în altă cauză.

(13) Dosarul cauzei se restituie procurorului în termen de 48 de ore de la soluționarea contestației.

(14) Dacă încheierea judecătorului de drepturi și libertăți de la prima instanță nu este atacată cu contestație, acesta restituie dosarul procurorului în termen de 48 de ore de la expirarea termenului de contestație. [**R.A.**: art. 140¹, art. 140², art. 140³ și art. 160⁹ CPP 1968]

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 4/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, redată în extras *supra*, sub art. 203.

Recurs în interesul legii (CPP 1968). Prin Decizia nr. 25/2008 (M. Of. nr. 372 din 3 iunie 2009), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, în aplicarea dispozițiilor art. 159 alin. (8) fraza a II-a CPP 1968 [art. 204 alin. (5) CPP actual – n.r.], a stabilit:

„1. sintagma folosită de legiuitor «înainte de expirarea duratei arestării preventive dispuse anterior încheierii atacate» are caracter imperativ, și nu de recomandare (...).”

Legislație conexă: ► art. 23 alin. (7) C. Rom.; ► art. 5 parag. 4 CEDO.

^[1] Alin. (6) al art. 204 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 134 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (7) al art. 204 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 11 pct. 39 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[3] Alin. (11) și (12) ale art. 204 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. 102 pct. 134 din Legea nr. 255/2013.

Art. 205. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în procedura camerei preliminare. (1)^[1] Împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară de la instanța sesizată cu rechizitoriu dispune asupra măsurilor preventive, inculpatul și procurorul pot formula contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune la judecătorul de cameră preliminară care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, judecătorului de cameră preliminară de la instanța ierarhic superioară, în termen de 48 de ore de la înregistrare.

(2)^[2] Contestațiile împotriva încheierilor prin care judecătorul de cameră preliminară de la Înalta Curte de Casație și Justiție dispune în procedura camerei preliminare asupra măsurilor preventive se soluționează de un alt complet al aceleiași instanțe, în condițiile legii.

(3) Contestația formulată împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a acesteia nu este suspensivă de executare.

(4) Contestația formulată de inculpat se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

(5) Contestația formulată de procuror împotriva încheierii prin care s-a dispus revocarea unei măsuri preventive sau înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă se soluționează înainte de expirarea duratei măsurii preventive dispuse anterior.

(6)^[3] În vederea soluționării contestației, inculpatul se citează.

(7)^[4] Dispozițiile art. 204 alin. (7) se aplică în mod corespunzător.

(8) În toate cazurile, este obligatorie acordarea asistenței juridice pentru inculpat de către un avocat, ales sau numit din oficiu.

(9) Participarea procurorului este obligatorie.

(10)^[5] Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, odată cu soluționarea contestației se poate dispune luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)-d) sau majorarea cuantumului cauțiunii.

Recurs în interesul legii. A se vedea Decizia nr. 4/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, redată în extras *supra*, sub art. 203.

^[1] Alin. (1) al art. 205 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 4 din O.U.G. nr. 82/2014, articol modificat prin Legea nr. 75/2016.

^[2] Alin. (2) al art. 205 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 135 din Legea nr. 255/2013.

^[3] Alin. (6) al art. 205 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 135 din Legea nr. 255/2013.

^[4] Alin. (7) al art. 205 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 40 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[5] Alin. (10) al art. 205 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 135 din Legea nr. 255/2013.

Art. 206. Calea de atac împotriva încheierilor prin care se dispune asupra măsurilor preventive în cursul judecătii. (1)^[1] Împotriva încheierilor prin care instanța dispune, în primă instanță, asupra măsurilor preventive inculpatul și procurorul pot formula contestație, în termen de 48 de ore de la pronunțare sau, după caz, de la comunicare. Contestația se depune la instanța care a pronunțat încheierea atacată și se înaintează, împreună cu dosarul cauzei, instanței ierarhic superioare, în termen de 48 de ore de la înregistrare.

(2) Încheierile prin care Înalta Curte de Casație și Justiție dispune în primă instanță asupra măsurilor preventive pot fi contestate la completul competent de la Înalta Curte de Casație și Justiție.

(3) Contestația se soluționează în ședință publică, cu participarea procurorului și cu citarea inculpatului.

(4) Contestația formulată împotriva încheierii prin care s-a dispus luarea sau menținerea unei măsuri preventive ori prin care s-a constatat încetarea de drept a acesteia nu este suspensivă de executare.

(5) Contestația formulată de inculpat se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

(6) Contestația formulată de procuror împotriva încheierii prin care s-a dispus revocarea unei măsuri preventive sau înlocuirea unei măsuri preventive cu o altă măsură preventivă se soluționează înainte de expirarea duratei măsurii preventive dispuse anterior.

(7)^[2] Dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de lege, instanța poate dispune luarea uneia dintre măsurile preventive prevăzute la art. 202 alin. (4) lit. b)-d) sau majorarea cuantumului cauțiunii. [*R.A.: art. 141 și art. 160° CPP 1968*]

Legislație conexă: ► art. 23 alin. (7) C. Rom.; ► art. 5 parag. 4 CEDO.

Art. 207. Verificarea măsurilor preventive în procedura de cameră preliminară.

(1) Când procurorul dispune trimiterea în judecată a inculpatului față de care s-a dispus o măsură preventivă, rechizitoriul, împreună cu dosarul cauzei, se înaintează judecătorului de cameră preliminară de la instanța competentă, cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei acesteia.

(2) În termen de 3 zile de la înregistrarea dosarului, judecătorul de cameră preliminară verifică din oficiu legalitatea și temeinicia măsurii preventive, înainte de expirarea duratei acesteia, cu citarea inculpatului.

(3) Dispozițiile art. 235 alin. (4)-(6) se aplică în mod corespunzător.

(4) Când constată că temeiurile care au determinat luarea măsurii se mențin sau există temeiuri noi care justifică o măsură preventivă, judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere menținerea măsurii preventive față de inculpat.

(5) Când constată că au încetat temeiurile care au determinat luarea sau prelungirea măsurii arestării preventive și nu există temeiuri noi care să o justifice ori în cazul în care au apărut împrejurări noi din care rezultă nelegalitatea măsurii preventive,

^[1] Alin. (1) și (2) ale art. 206 sunt reproduse astfel cum au fost modificate prin art. III pct. 3 din O.U.G. nr. 3/2014.

^[2] Alin. (7) al art. 206 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 136 din Legea nr. 255/2013.

judecătorul de cameră preliminară dispune prin încheiere revocarea acesteia și punerea în libertate a inculpatului, dacă nu este arestat în altă cauză.

(6)^[1] În tot cursul procedurii de cameră preliminară, judecătorul de cameră preliminară, din oficiu, verifică periodic, dar nu mai târziu de 30 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu sau dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri. Dispozițiile alin. (2)-(5) se aplică în mod corespunzător.

(7)^[2] Judecătorul de cameră preliminară, în cursul procedurii de cameră preliminară, verifică, din oficiu, periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea măsurii controlului judiciar ori a controlului judiciar pe cauțiune sau dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestei măsuri. Dispozițiile alin. (2)-(5) se aplică în mod corespunzător. [R.A.: art. 160 și art. 300' CPP 1968]

Recurs în interesul legii. Prin Decizia nr. 16/2018 (M. Of. nr. 927 din 2 noiembrie 2018), Înalta Curte de Casație și Justiție, Completul competent să judece recursul în interesul legii, a admis recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 207 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală, a stabilit:

„Termenul «cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea duratei acesteia» este un termen peremptoriu, iar încălcarea sa atrage decăderea procurorului din dreptul de a formula cereri privind măsurile preventive și nulitatea actului făcut în acest sens peste termen, precum și imposibilitatea judecătorului de cameră preliminară de a verifica din oficiu legalitatea și temeinicia măsurii preventive înainte de expirarea duratei acesteia”.

Art. 208. Verificarea măsurilor preventive în cursul judecății. (1) Judecătorul de cameră preliminară înaintează dosarul instanței de judecată cu cel puțin 5 zile înainte de expirarea măsurii preventive.

(2) Instanța de judecată verifică din oficiu dacă subzistă temeiurile care au determinat luarea, prelungirea sau menținerea măsurii preventive, înainte de expirarea duratei acesteia, cu citarea inculpatului.

(3) Dispozițiile art. 207 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător.

(4)^[3] În tot cursul judecății, până la pronunțarea hotărârii, instanța, din oficiu, prin încheiere, verifică periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiurile care au determinat menținerea măsurii arestării preventive și a măsurii arestului la domiciliu dispuse față de inculpat sau dacă au apărut temeuri noi, care să justifice menținerea acestor măsuri. Dispozițiile art. 207 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător.

(5)^[4] În tot cursul judecății, până la pronunțarea hotărârii, instanța verifică, prin încheiere, din oficiu, periodic, dar nu mai târziu de 60 de zile, dacă subzistă temeiuri-

^[1] Alin. (6) al art. 207 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 1 din O.U.G. nr. 24/2015.

^[2] Alin. (7) al art. 207 a fost introdus prin art. 1 pct. 5 din O.U.G. nr. 82/2014, articol modificat prin Legea nr. 75/2016.

^[3] Alin. (4) al art. 208 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 1 din Legea nr. 130/2021.

^[4] Alin. (5) al art. 208 a fost introdus prin art. 1 pct. 6 din O.U.G. nr. 82/2014, articol modificat prin Legea nr. 75/2016, și este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 1 din Legea nr. 130/2021.

rile care au determinat luarea măsurii controlului judiciar ori a controlului judiciar pe cauțiune sau dacă au apărut temeiuri noi, care să justifice menținerea acestei măsuri. Dispozițiile art. 207 alin. (3)-(5) se aplică în mod corespunzător. [R.A.: art. 160° și art. 300° CPP 1968]

Recurs în interesul legii (CPP 1968). Prin Decizia nr. VII/2006 (M. Of. nr. 475 din 1 iunie 2006), Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile Unite, în aplicarea dispozițiilor art. 140 alin. (1) lit. a) CPP 1968 [art. 241 alin. (1) lit. a) CPP actual – n.r.], a stabilit:
„Neverificarea de către instanță, în cursul judecății, a legalității și temeiniciei arestării preventive a inculpatului major înainte de împlinirea duratei de 60 de zile, la care se referă art. 160° alin. (1) din Codul de procedură penală [art. 208 alin. (4) CPP actual – n.r.] (...) atrage încetarea de drept a măsurii arestării preventive luate față de inculpați și punerea lor de îndată în libertate”.

Legislație conexă: art. 23 alin. (6) C. Rom.

Art. 208¹.^[1] **Modificarea conținutului unor măsuri preventive.** În cadrul procedurii de verificare a măsurilor preventive potrivit art. 207 și 208 se poate dispune și modificarea obligațiilor din conținutul acestora.

Secțiunea a 2-a. Reținerea

Art. 209. Reținerea. (1) Organul de cercetare penală sau procurorul poate dispune reținerea, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 202.

(2) Persoanei reținute i se aduc la cunoștință, de îndată, în limba pe care o înțelege, infracțiunea de care este suspectat și motivele reținerii.

(3) Reținerea se poate dispune pentru cel mult 24 de ore. În durata reținerii nu se include timpul strict necesar conducerii suspectului sau inculpatului la sediul organului judiciar, conform legii.

(4)^[2] Dacă suspectul sau inculpatul a fost adus în fața organului de cercetare penală sau a procurorului pentru a fi audiat, în baza unui mandat de aducere legal emis, în termenul prevăzut la alin. (3) nu se include perioada cât suspectul sau inculpatul s-a aflat sub puterea aceluiași mandat.

(5) Măsura reținerii poate fi luată numai după audierea suspectului sau inculpatului, în prezența avocatului ales ori numit din oficiu.

(6) Înainte de audiere, organul de cercetare penală ori procurorul este obligat să aducă la cunoștința suspectului sau inculpatului că are dreptul de a fi asistat de un avocat ales ori numit din oficiu și dreptul de a nu face nicio declarație, cu excepția furnizării de informații referitoare la identitatea sa, atrăgându-i atenția că ceea ce declară poate fi folosit împotriva sa.

(7)^[3] Suspectul sau inculpatul are dreptul de a-și încunoștința personal avocatul ales sau de a solicita organului de cercetare penală ori procurorului să îl încunoștințeze pe acesta. Modul de realizare a încunoștințării se consemnează într-un

^[1] Art. 208¹ a fost introdus prin art. II pct. 41 din O.U.G. nr. 18/2016.

^[2] Alin. (4) al art. 209 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 137 din Legea nr. 255/2013.

^[3] Alin. (7) al art. 209 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 42 din O.U.G. nr. 18/2016.

proces-verbal. Exercitarea dreptului de a face personal încunoștințarea nu se poate refuza decât pentru motive temeinice, care vor fi consemnate în procesul-verbal.

(8) Avocatul ales are obligația de a se prezenta la sediul organului judiciar în termen de cel mult două ore de la încunoștințare. În caz de neprezentare a avocatului ales, organul de cercetare penală sau procurorul numește un avocat din oficiu.

(9) Avocatul suspectului sau inculpatului are dreptul de a comunica direct cu acesta, în condiții care să asigure confidențialitatea.

(10) Reținerea se dispune de organul de cercetare penală sau de procuror prin ordonanță, care va cuprinde motivele care au determinat luarea măsurii, ziua și ora la care reținerea începe, precum și ziua și ora la care reținerea se sfârșește.

(11) Suspectului sau inculpatului reținut i se înmânează un exemplar al ordonanței prevăzute la alin. (10).

(12) Pe perioada reținerii suspectului sau inculpatului, organul de cercetare penală sau procurorul care a dispus măsura are dreptul de a proceda la fotografierea și luarea amprentelor acestuia.

(13) Dacă reținerea a fost dispusă de organul de cercetare penală, acesta are obligația de a-l informa pe procuror cu privire la luarea măsurii preventive, de îndată și prin orice mijloace.

(14) Împotriva ordonanței organului de cercetare penală prin care s-a luat măsura reținerii suspectul sau inculpatul poate face plângere la procurorul care supraveghează urmărirea penală, înainte de expirarea duratei acesteia. Procurorul se pronunță de îndată, prin ordonanță. În cazul când constată că au fost încălcate dispozițiile legale care reglementează condițiile de luare a măsurii reținerii, procurorul dispune revocarea ei și punerea de îndată în libertate a celui reținut.

(15) Împotriva ordonanței procurorului prin care s-a luat măsura reținerii suspectul sau inculpatul poate face plângere, înainte de expirarea duratei acesteia, la prim-procurorul parchetului sau, după caz, la procurorul ierarhic superior. Prim-procurorul sau procurorul ierarhic superior se pronunță de îndată, prin ordonanță. În cazul când constată că au fost încălcate dispozițiile legale care reglementează condițiile de luare a măsurii reținerii, prim-procurorul sau procurorul ierarhic superior dispune revocarea ei și punerea de îndată în libertate a inculpatului.

(16) Procurorul sesizează judecătorul de drepturi și libertăți de la instanța competentă, în vederea luării măsurii arestării preventive față de inculpatul reținut, cu cel puțin 6 ore înainte de expirarea duratei reținerii acestuia.

(17)^[1] Persoanei reținute i se comunică, sub semnătură, în scris, drepturile prevăzute la art. 83, la art. 210 alin. (1) și (2), dreptul de acces la asistență medicală de urgență, durata maximă pentru care se poate dispune măsura reținerii, precum și dreptul de a face plângere împotriva măsurii dispuse, iar în cazul în care persoana reținută nu poate ori refuză să semneze, se va încheia un proces-verbal. **[R.A.: art. 137¹ alin. (1), art. 140¹, art. 143 și art. 144 CPP 1968]**

Legislație conexă: ► art. 23 alin. (3) și (8) C. Rom.; ► art. 5 parag. 2 CEDO; ► art. 45 și art. 101 din Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, republicată (M. Of. nr. 411 din 27 mai 2019); ► Ordinul comun nr. 1274/C/111/2037/1123/C/2017 al ministrului justiției, ministrului afacerilor interne,

^[1] Alin. (17) al art. 209 a fost introdus prin art. 102 pct. 138 din Legea nr. 255/2013.

președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție privind modelul informării scrise înmănate suspecților sau inculpaților în cadrul procedurilor penale în care sunt privați de libertate sau persoanelor care sunt arestate în scopul executării unui mandat european de arestare (M. Of. nr. 786 din 4 octombrie 2017).

Art. 210. Încunoștințarea despre reținere. (1) Imediat după reținere, persoana reținută are dreptul de a încunoștința personal sau de a solicita organului judiciar care a dispus măsura să încunoștințeze un membru al familiei sale ori o altă persoană desemnată de aceasta despre luarea măsurii reținerii și despre locul unde este reținută.

(2)^[1] Dacă persoana reținută nu este cetățean român, aceasta are și dreptul de a încunoștința sau de a solicita încunoștințarea misiunii diplomatice ori oficiului consular al statului al cărui cetățean este sau, după caz, a unei organizații internaționale umanitare, dacă nu dorește să beneficieze de asistența autorităților din țara sa de origine, ori a reprezentanței organizației internaționale competente, dacă este refugiat sau, din orice alt motiv, se află sub protecția unei astfel de organizații. Inspectoratul General pentru Imigrări este informat în toate situațiile cu privire la dispunerea măsurii preventive față de această categorie de persoane.

(3) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică în mod corespunzător și în cazul schimbării ulterioare a locului de reținere.

(4)^[2] *Abrogat.*

(5) Persoanei reținute nu i se poate refuza exercitarea dreptului de a face personal încunoștințarea decât pentru motive temeinice, care vor fi consemnate în procesul-verbal.

(6)^[3] În mod excepțional, încunoștințarea poate fi întârziată cel mult 4 ore doar în situația în care, având în vedere circumstanțele specifice ale cauzei, există o necesitate urgentă de a preveni:

a) producerea unor consecințe negative grave pentru viața, libertatea sau integritatea fizică a unei persoane;

b) periclitarea considerabilă a procedurilor penale. [**R.A.**: art. 137¹ alin. (3) CPP 1968]

Legislație conexă: Directiva nr. 2013/48/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 octombrie 2013 privind dreptul de a avea acces la un avocat în cadrul procedurilor penale și al procedurilor privind mandatul european de arestare, precum și dreptul ca o persoană terță să fie informată în urma privării de libertate și dreptul de a comunica cu persoane terțe și cu autorități consulare în timpul privării de libertate (J.O. L nr. 294 din 6 noiembrie 2013).

Secțiunea a 3-a. Controlul judiciar

Art. 211. Condiții generale. (1) În cursul urmăririi penale, procurorul poate dispune luarea măsurii controlului judiciar față de inculpat, dacă această măsură preventivă este necesară pentru realizarea scopului prevăzut la art. 202 alin. (1).

^[1] Alin. (2) al art. 210 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. 102 pct. 139 din Legea nr. 255/2013.

^[2] Alin. (4) al art. 210 a fost abrogat prin art. 102 pct. 140 din Legea nr. 255/2013.

^[3] Alin. (6) al art. 210 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. IX pct. 3 din Legea nr. 122/2024.